Nordisk Råd

Rek. 44/2021/Udvalget for et holdbert Norden D 2022

Tidligere nummer	A 1823/UHN
Behandles i	Udvalget for et Holdbart Norden

Udvalget for et Holdbart Nordens betænkning over

Nordiska satsningar på naturliga lösningar för att binda och lagra koldioxid

Forslag

Udvalget for et Holdbart Norden foreslår, at

Nordisk Råd tager meddelelse om rek. 44/2021 hvad angår nordiske satsningar på naturliga lösningar för att binda och lagra koldioxid til efterretning og anser den som *færdigbehandlet* for rådets vedkommende

Baggrund

Rekommandationen har følgende ordlyd:

Nordisk Råd vedtok på forslag fra utvalget for et Holdbart Norden i desember 2021 en rekommandasjon (44/2021) om opptak og lagring av karbon i jord og skog. Nordisk Råd anbefaler de nordiske regeringerne:

- att öka insatserna på kolinlagring i jord-och skogsbruk
- att prioritera naturliga lösningar för att binda och lagra koldioxid

Meddelelse fra de nordiske regeringer

Norge har som formannskap i Nordisk ministerråd i 2022 koordinert utarbeidelse av et felles svar fra de nordiske lands regjeringer:

De nordiske landene har over flere år samarbeidet på embetsnivå på tema som er tett koblet til innsats for å øke karbonopptaket i skog, jordbruk og andre arealer. De siste årene har naturbaserte løsninger vært høyt prioritert. Det nordiske arbeidet på dette området foregår på mange nivåer og i flere arbeidsgrupper og prosjekter. Det henger nært sammen med arbeidet på globalt nivå der det gjøres en felles nordisk innsats i arbeidet med internasjonale konvensjoner. Nedenfor redegjøres for noen av de initiativer og den felles nordiske innsatsen som gjøres. I vedlegg til svaret er det skissert eksempel på hva som gjøres i det enkelte land.

Nordisk innsats globalt
I Glasgow Climate Pact fra COP26 kom det et klart budskap om at klimaendringer og tap av naturmangfold er koblet sammen, og at det er kritisk viktig å bevare og restaurere natur og økosystemer for å begrense utslippene og bidra til klimatilpasning. De nordiske landene arbeider sammen for å gjennomføre målene under Paris-avtalen. Dette omfatter samarbeid både på klima og miljø og om naturbaserte løsninger for å binde og lagre karbondioksid (CO2). De nordiske landene samarbeider også om å styrke kunnskapen om naturbaserte løsninger, restaurering, klimatiltak og blågrønn infrastruktur for å redusere klimagassutslipp og beskytte og forbedre biodiversiteten.

Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) skal i år vedta et nytt globalt rammeverk for naturmangfold på sitt partsmøte. Målene skal erstatte Aichi-målene fra 2010, og blir av stor betydning de neste ti årene. Rammeverket omtales ofte som Naturavtalen. Norden og EU er en drivkraft i arbeidet for å få til en ambisiøs naturavtale.

Nordisk innsats for å prioritere naturbaserte løsninger for å binde og lagre karbondioksid (CO2)
I det nordiske samarbeidsprogrammet for miljø og klima (2019 – 2024) er det et mål at det nordiske samarbeidet skal bidra til å øke kunnskapen om effekter det biologiske mangfoldet har på klimaendringer og ulike klimatiltak. Arbeidsgruppen for biologisk mangfold jobber med tiltak for å stanse tapet av biologisk mangfold i Norden, og sikre robuste økosystemer. Gruppen har blant annet jobbet med nordiske torv- og skogsområder og publiserte i april 2021 en studie «Synergy in conservation of biodiversity and climate change mitigation». I rapporten ser man på åtte områder relatert til naturbaserte løsninger i Norden og kartlegger synergier mellom bevaring av biologisk mangfold og betydningen det har for å begrense klimaendringer.

Et annet viktig nordisk samarbeid inkluderer hav og kyst og betydningen av blå skog, blant annet tareskog og ålegress. I det nordiske prosjektet på blå karbon ble rapporten «Blue Carbon – climate adaptation, CO2uptake and sequestration of carbon in Nordic blue forests» publisert i september 2020. Rapporten identifiserer de viktigste økosystemeffektene av klimaendringer og andre menneskelige belastninger på nordiske blå skoger, og effekten av å moderere noen av disse belastningene blir testet. I august 2021 ble rapporten «Enhancing Carbon Sequestration in Forests, Agricultural Lands and Wetlands in the Nordic Countries» lagt fram. Der gjennomgås en rekke arealtiltak, deres effekt på klima og bruk av virkemidler.

I 2017 ga Ministerrådet for fiskeri, hav-, jord- og skogbruk (MR-FJLS) et oppdrag til den nordiske komité for landbruks- og matsforskning (NKJ) i samarbeid med Samnordisk skogforskning (SNS), å kartlegge kunnskap og utrede hvordan jorda kan brukes som karbonsluk i klimaarbeidet. Det omfattet blant annet kunnskapsutvikling om metodikk for å overvåke jordsmonnets tilstand og utvikling, og praktiske tiltak og virkemidler for å bedre situasjonen for karbon i jord. Det er utarbeidet informasjonsmaterialet, inkludert en seminarrekke som ble avholdt i `2020 -21, det er tilgjengelig informasjon på NKJs hjemmesider: Soil as a carbon sink – The Nordic

Joint Committee for Agricultural and Food Research (nordicagriresearch.org). Samnordisk skogforskning (SNS) har også gjennomført flere prosjekter med dette som tema.

Den overordnede nordiske visjonen er at Norden skal være verdens mest bærekraftige og integrerte region i 2030. Sentralt i handlingsplanen (2021 – 2024) er mål om å styrke forskning og utvikling og stimulering av løsninger som støtter karbonnøytralitet og klimatilpasning, og mål om at det nordiske samarbeidet skal bidra til å sikre biologisk mangfold og bærekraftig utnytting av Nordens natur og hav.

Nordisk Ministerråd har bevilget DKK 26 millioner til et fireårig program om naturbaserte løsninger i Norden, Naturbaserte løsninger | Nordisk samarbeid (norden.org). Programmet består av fem prosjekter som skal løpe fra 2021 – 2024. Formålet med programmet er å styrke kunnskapsbasen og samarbeidet mellom de nordiske landene om naturbaserte løsninger, restaurering, klimatiltak og blågrønn infrastruktur for å redusere drivhusgassutslipp og beskytte og forbedre biodiversiteten. Naturbaserte løsninger vurderes som en sentral del av arbeidet for klima, miljø og biologisk mangfold, og utbyttet har mange fasetter. Naturbaserte løsninger kan for eksempel utgjøre bærekraftig bruk av areal og ressurser, beskyttelse og restaurering av myr og våtmark eller remeandrering eller åpning av bekker og elver. Programmet skal danne grunnlag for at de nordiske landene kan oppskalere sine satsinger på naturbaserte løsninger, lære av hverandre og gjennomføre løsninger som er utprøvd i andre land.

I vedlegget skisseres eksempel på hva som gjøres i hvert av de nordiske landene for å ta i bruk naturlige løsninger for å lagre karbon og hindre at den slipper ut i atmosfæren.

De nordiske lands regjeringer anser hermed rekommandasjonen for å være oppfylt.

Udvalgets synspunkter

Udvalget noterer med stor tilfredshed at de nordiske landene samarbeider om å styrke kunnskapen om naturbaserte løsninger, restaurering, klimatiltak og blågrønn infrastruktur for å redusere klimagassutslipp og beskytte og forbedre biodiversiteten, og at dette samarbejde støttes op af både finansiering og program.

Udvalget finder det særdeles vigtigt, at naturbaseret løsninger forsat prioriteres højt og at der er fokus på sammenhængen mellem klima og biodiversitet. Derfor finder udvalget studiet fra 2021 om «Synergy in conservation of biodiversity and climate change mitigation», kærkomment og opfordrer til at ministerrådet følger op på rapportens anbefalinger. Udvalget opfordrer desuden ministerrådet til at der i den næstkommende programperiode ligeledes vil have et øget fokus på naturbaseret løsninger.

Udvalget anser rekommandation 44/2021 om nordiska satsningar på naturliga lösningar för att binda och lagra koldioxid som færdigbehandlet for rådets del.

Reykjavik den 7. september 2022

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)
Doris J. Jensen (S)
Emilia Töyrä (S)
Eva Biaudet (sfp)
Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (Frfl)
Himanshu Gulati (FrP)
Maria Gudme (S)
Mariane Paviasen (IA)
Mikko Kärnä (cent)
Ola Elvestuen (V)
Sebastian Tynkkynen (saf)
Staffan Eklöf (SD)
Tove Elise Madland (A)
Vilhjálmur Árnson (Sj.)